

Renhetskrav til pasientnært utstyr

1. Hensikt:

Hensikten er å minimere risikoen for kryssinfeksjoner ved bruk av pasientnært utstyr, inkludert medisinsk utstyr, samt skade på utstyret.

2. Ansvar:

Ansatte som har benyttet pasientnært utstyr.

3. Generelt:

Krav som stilles til rengjøring, desinfeksjon og sterilisering, avhenger av type pasientkontakt, forurensningsgrad og smittefare ved bruk av utstyret.

Krav til renhetsnivå kan inndeles slik:

Utstyr kommer i kontakt med	Rengjøring	Desinfeksjon	Sterilisering
Hud	X		
Slimhinner	X	X	
Gjennom hud og på sterile områder	X	X	X

Rengjøring:

Utstyr som kommer i kontakt med hel hud eller som ikke kommer i direkte kontakt med pasienten, kan rengjøres. Ved rengjøring oppnås fjerning av synlig forurensning, men drap av mikrober oppnås ikke. Manuell vask av utstyr kan utføres med såpe og vann, eller våtservietter prefylt med såpe og vann.

Eksempler på utstyr til rengjøring er: blodtrykksmansjetter, stetoskop, løfteseil, EKG-ledninger, nattbord, møbler og seng.

Ikke la infeksjøs materiale tørke.

Utstyr rengjøres alltid så raskt som mulig etter bruk (les produsentens bruksanvisning).

Maskinell rengjøring av utstyret er foretrukket fremfor manuell rengjøring.

Ev. manuell rengjøring utføres på en måte som minimerer fare for sprut/ aerosoldannelse.

Husk å bruke beskyttelsesutstyr.

Desinfeksjon:

Utstyr som kommer i direkte kontakt med slimhinnene i luftveiene, mage-tarm kanalen eller urinveiene, men uten å penetrere disse.

Ved desinfeksjon uskadeliggjøres de fleste sykdomsfremkallende mikroorganismer (virus, bakterier, sopp etc.) mens det er mer usikkert om den også ødelegger sporer.

Utstyr som skal desinfiseres må som hovedregel rengjøres først.

Varmedesinfeksjon (instrumentvaskemaskin/bekkenspyler) foretrekkes der det er mulig.

Ulike desinfeksjonsmidler har ulikt virkeområde. Sjekk korrekt blandingsforhold.

Utblandet middel oppbevares i lukket flaske som er tilpasset formålet. Skriv på dato og utløpsdato for holdbarhet på blandingen. Det finnes også prefylte wipes med desinfeksjonsmiddel som er lette å ta i bruk.

Ulike grupper av mikroorganismer har ulik følsomhet for desinfeksjonsmidler. Produsentens og leverandørens anbefalinger bør overholdes.

Utstyr som er CE-merket, krever desinfeksjonsmidler som er CE-merket
MERK! Vær oppmerksom på at enkelte desinfeksjonsmidler kan påvirke materialer som metall, gummi, plast m.m. og dermed ødelegger og/eller misfarger utstyret

Bruk av desinfeksjonsmidler i Norge er regulert gjennom ulikt lovverk. Generelle desinfeksjonsmidler til overflatedesinfeksjon defineres som biocidprodukter og forvaltes i hovedsak av Miljødirektoratet. Alle biocidprodukter, inkludert desinfeksjonsmidler til teknisk bruk i helse- og sykepleie, må innfri krav til generelle desinfeksjonsmidler. Produkter til teknisk desinfeksjon for overflater, instrumenter og utstyr i helsevesenet forvaltes i tillegg av Direktorat for medisinske produkter. Direktorat for medisinske produkter har på sin hjemmeside oversikt over godkjente desinfeksjonsmidler til teknisk bruk i helse – og sykepleie, samt en veileder om desinfeksjonsmidler – se [her](#)

Sterilisering:

Utstyr som kommer i direkte kontakt med blodbanen eller vev som normalt er sterilt, eller som gjennomstrømmes av væsker som tilføres sterile områder.
Ved korrekt prosess, drepes alt mikrobielt liv.
Eksempler er kirurgiske instrumenter, pinsetter.

Alt utstyr som går gjennom hud og på sterile områder skal være sterilt
Utstyr som skal steriliseres skal først rengjøres og desinfiseres før sterilisering.

Håndtering av medisinsk utstyr

Håndtering av medisinsk utstyr er regulert av lovverket og standarder. Iht. Forskrift om medisinsk utstyr, har produsenten ansvar for å gi opplysninger om utstyret er beregnet til engangsbruk eller kan gjenbrukes. Dersom utstyret er beregnet på gjenbruk skal produsenten gi opplysninger om hvilke metoder som bør benyttes for at gjenbruk kan finne sted, inkludert rengjøring, desinfisering, pakking og eventuelt steriliseringsmetode dersom utstyret skal steriliseres, samt eventuelle begrensninger med hensyn til hvor mange ganger utstyret kan gjenbrukes. Iht. Forskrift om håndtering av medisinsk utstyr skal medisinsk utstyr til enhver tid være sikkert, vedlikeholdes korrekt og brukes forsvarlig i samsvar med sitt formål.

4. Referanser

- [Folkehelseinstituttet, Håndbok i Basale smittevernrutiner: Pasientnært utstyr](#)
- [Regionalt kompetansesenter for smittevern i Helse Sør-Øst: Kjemisk desinfeksjon av utstyr, inventar og flater](#)
- [Sykehjemsetaten i Oslo, infeksjonskontrollprogram for sykehjem og helsehus: Pasientnært utstyr](#)
- [Regionalt kompetansesenter for smittevern i Helse Sør-Øst: Desinfeksjonsmidler til teknisk desinfeksjon - oversikt og kommentarer](#)